

A solid green rectangular banner with the text 'Uit de crisis' in white, italicized serif font.

Uit de crisis

A white rectangular banner with the text 'Actieplan voor Amsterdam' in a dark teal, italicized serif font.

Actieplan voor Amsterdam

A dark teal rectangular banner with the text 'mei 2020' in white, italicized serif font.

mei 2020

Inleiding

De coronapandemie en de lockdownmaatregelen hebben Nederland in een diepe crisis gestort. Amsterdam wordt extra zwaar getroffen, omdat onze stad veel bedrijven telt die afhankelijk zijn van banden met de rest van de wereld, van bezoekers, en van diensten die tijdelijk niet mogen worden geleverd. De afgelopen jaren was de regio Amsterdam een belangrijke motor van de Nederlandse economie. Als verantwoordelijke hoofdstad is het cruciaal dat Amsterdam nu het voortouw neemt om snel stappen te zetten om een krachtig antwoord te formuleren en alle mogelijke voorbereidingen te treffen voor een herstel van economie en de samenleving. De coronacrisis is een pandemie zonder precedent in de recente geschiedenis. Deze tijd vraagt om onconventionele oplossingen. Het is belangrijk om juist nu de publieke en private sector bij elkaar te brengen zodat ze elkaar versterken. De Gemeente Amsterdam kan het reservoir van creativiteit van de stad aanspreken door te vragen om specifieke voorstellen vanuit de ondernemersverenigingen, de sportverenigingen en de culturele instellingen. Door samen oplossingen te vinden en uit te werken wordt de stad sterker. Daarom stelt het CDA de volgende maatregelen voor.

1. Investeer in de omscholing naar ander werk

De coronacrisis veroorzaakt een enorme omslag in de arbeidsmarkt. De werkloosheid loopt in sommige sectoren snel op maar op andere plekken zijn er nog altijd tekorten en openstaande vacatures, zoals in de zorg en logistiek. Deze 'mismatch' op de arbeidsmarkt wordt pregnanter en het oplossen ervan urgenter. De gemeente werkt op dit moment al samen in de arbeidsmarktregio met sociale partners, het UWV en bedrijven om een regionaal Werkcentrum op te starten om de match te verbeteren. De komende weken zullen naar verwachting veel mensen de bijstand instromen. Voor een deel betreft het mensen die kortdurende WW-rechten hebben. Nu is het zaak dat de overheid deze transitie verder stimuleert door mensen te helpen om zich om te scholen. Hiervoor is forse financiële armslag nodig. Duurzame omscholing kost al snel tussen de 1.500 en 8.000 euro per persoon. Een deel daarvan kan door het bedrijfsleven worden gedragen, maar gemeente en Rijk moeten hiertoe nu zo snel mogelijk de handen ineenslaan om dit mogelijk te maken. Dat biedt mensen perspectief op een baan, is goed voor de economie, en deze investering betaalt zich snel terug. De Gemeente Amsterdam dient hiertoe het initiatief te nemen om onderwijsinstellingen en bedrijven om de tafel te krijgen en een voorstel voor te doen.

2. Amsterdammers aan de slag in de Noord-Hollandse tuinbouwsector

De coronacrisis treft ook de 'greenports' in Noord-Holland. In de tuinbouw- en bloembollensector werken vele duizenden mensen gedurende een periode van vier maanden in de zomer. Dat werk wordt voor het overgrote deel gedaan door werknemers uit Polen en andere Midden- en Oost-Europese landen. Het is onduidelijk in hoeverre deze seizoensarbeid deze zomer nog gehinderd zullen worden door de coronacrisis, maar dat risico is zeer reëel. Daarnaast is het voor de lokale economie sowieso beter als het werk zou worden gedaan door Nederlanders: die zijn meestal goedkoper als ze niet via een uitzendbureau hoeven te worden ingehuurd en geen aparte huisvesting hoeven te krijgen. Ook kent deze vorm van huisvesting nog risico's. Daarom zou de gemeente in gesprek moeten gaan met werkgevers om de mogelijkheden te onderzoeken om mensen die mogelijk tijdelijk zonder werk zitten gedurende deze periode daar aan de slag kunnen. Om dit tot een succes te maken zou de gemeente mensen die uit de bijstand dit werk uitvoeren andere voordelen kunnen bieden. Hetzelfde zou de gemeente kunnen doen met andere sectoren die sterk afhankelijk zijn van werknemers die tijdelijk uit andere delen van de Europese Unie hier komen werken. Ook studenten, waarvan op grote schaal bijbanen zijn vervallen, kunnen hiertoe worden aangemoedigd.

3. Help gemeenten de crisis door

De coronacrisis slaat een enorm gat in de Amsterdamse begroting van enkele honderden miljoenen. Terwijl de gemeente juist zou moeten investeren om de economie te stimuleren dreigt het noodzakelijk te zijn om in de begroting voor volgend jaar opnieuw rekening te houden met hoge tekorten en ingrijpende bezuinigingen. Dit is echter onverstandig. Amsterdam moet het voortouw nemen om het Rijk te bewegen de uitkering uit het gemeentefonds met minimaal 20 procent te verhogen om armslag te hebben om de crisis te bestrijden en de ruimte te hebben voor lastenverlaging en investeringen. Het kan niet zo zijn dat de Rijksoverheid miljarden leent en ook aan andere landen uitdeelt terwijl gemeenten gedwongen zijn om noodzakelijke investeringen te schrappen.

4. Breng kwaliteitstoerisme snel op gang

Een deel van Amsterdam worstelt al jaren met de overlast veroorzaakt door massatoerisme en met name blow, bral en feesttoerisme. Tegelijkertijd zijn veel Amsterdammers voor hun inkomen afhankelijk van bezoekers. Naar schatting zijn er bijna 70.000 banen mee gemoeid. Tal van bedrijven, winkels, horeca en andere instellingen in grote problemen door het wegblijven van bezoek. De crisis biedt de kans om de toerimesector te herijken en beter perspectief te bieden voor de toekomst. De anderhalvemetermaatregelen die voorlopig gelden verhouden zich slecht tot massatoerisme. De raambordelen moeten nog enkele maanden dicht blijven en grootschalige evenementen kunnen eveneens geen doorgang vinden. De gemeente moet een strategie opstellen om de bezoekers terug te halen op zo'n manier dat de stad de nadelen van massatoerisme zoveel mogelijk vermijdt. De kans ligt er nu om via citymarketing een ander imago van de stad te verspreiden en een ander type toerisme te lokken die meer gericht is op de cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden van de stad, en zo kan bijdragen aan een duurzaam herstel van de balans. Om op korte termijn het bezoek weer op gang te krijgen zou Amsterdam zich daarbij tevens moeten presenteren als een veilige stad waar de juiste maatregelen worden genomen om besmetting met het coronavirus zoveel mogelijk te voorkomen. Dat zou een belangrijke boodschap kunnen zijn die de gemeente in samenwerking met musea, hotels en andere partners ontwikkeld. Daartoe is een breed overleg nodig met alle instellingen en bedrijven afhankelijk van bezoekers, zoals musea, congressector, attracties, touringcarvervoer, gidsen, de rondvaartsector, horeca, hotels en de culturele sector. Met dit zogenaamde gastvrijheidsoverleg in samenwerking met amsterdam&partners moet zo snel mogelijk worden begonnen met een gerichte citymarketingcampagne. De gemeente moet een bedrag ter beschikking stellen uit de noodkas.

5. Noodfonds voor instellingen en bedrijven

Voor sommige bedrijven volstaan de landelijke steunmaatregelen niet. De uitdaging is om bedrijven en andere instellingen die steun het meeste nodig hebben gericht te helpen. De ene onderneming heeft immers een veel grotere omzetsdaling dan de andere. Dat kan het beste door waar nodig liquiditeitssteun te geven, waarbij bedrijven inzage dienen te geven in hun administratie en als daaruit blijkt dat dit noodzakelijk is. Daarnaast zou de gemeente goedkope leningen moeten verstrekken en/of borg kunnen staan, waarbij gunstige en lage rentetarieven worden gehanteerd. Dit geldt ook specifiek voor start-ups, waarvan veel investeerders zich nu terugtrekken. Start-ups maken in de ontwikkelfase nauwelijks nog omzet en komen dan ook minder snel in aanmerking voor noodhulp uit landelijke regelingen. Naar het voorbeeld van Brainport Eindhoven zou Amsterdam, indien mogelijk in regioverband, een fonds moeten opzetten om deze bedrijven van overbruggingskredieten te voorzien. Voor een herstel van de economie is het ook cruciaal om startups en nieuwe ontwikkelingen de kans te geven.

6. Koop lokaal!

Om de lokale economie te stimuleren helpt het als Amsterdammers ervoor kiezen lokaal in te kopen en zo het lokale mkb en lokale winkels te stimuleren. Kleine bedrijven en winkels hebben doorgaans minder buffers om de crisis te overleven dan grotere ketens. Veel lokale bedrijven

komen met slimme voorstellen om hun bedrijfsvoering nog voort te kunnen zetten in de anderhalvemetersamenleving. De gemeente kan helpen door een campagne te lanceren in om aankoop bij lokale winkels en bedrijven te stimuleren. Zo houden we het geld in eigen economie. Nu digitale aankopen weer stijgen moet de gemeente helpen om een stadsbrede, digitale 'buurtgids' of platform te ontwikkelen waar lokale ondernemers, maar andere instellingen en vrijwilligers, in contact kunnen komen met omwonenden.

7. Neem het voortouw in huurcoullance

Voor veel midden- en kleinbedrijven zoals winkels in Amsterdam vormt de huur die ze moeten betalen voor hun pand een groot deel van de kosten. Als daar langere tijd geen of weinig inkomsten tegenover staan is de huur soms niet meer op te brengen. De afgelopen jaren zijn de huren in Amsterdam ook zeer snel gestegen. Het is voor alle betrokkenen beter om een rechtsgang te vermijden. Toch krijgt het CDA nog veel signalen van ondernemers die als ze om coullance vragen bij het betalen van huur, direct boze brieven van advocaten krijgen. Natuurlijk zijn verhuurders meestal slechts een van meerdere crediteuren. Maar wel vaak een zeer belangrijke. Om uit de impasse te komen die dreigt te ontstaan zou de gemeente het voortouw moeten nemen om een richtlijn op te stellen om huurders en verhuurders bij elkaar te brengen en onder bepaalde omstandigheden en bij een zeker omzetverlies een tijdelijke coullance of versoepeling te stimuleren, zoals ook eerder is verzocht door VNO-NCW. Om die te bereiken zou de gemeente een aantal van de belangrijkste betrokkenen rond de tafel kunnen uitnodigen. Een dergelijke richtlijn kan niet worden afgedwongen, maar het is makkelijker voor verhuurders om akkoord te gaan met een verzoek als daarbij een beroep wordt gedaan op een gedeelde richtlijn. Deze richtlijn wordt dan in ieder geval gehanteerd ten aanzien van gemeentelijke panden.

8. Houd de stad bereikbaar

Op dit moment is het advies van de Rijksoverheid: 'vermijdt het openbaar vervoer zoveel mogelijk'. De capaciteit van het openbaar vervoer zal afnemen. Tegelijk is het buitengewoon ingewikkeld om de anderhalve meter afstand te bewaren. Dat betekent dat het voor veel mensen aantrekkelijker is en ook wenselijk wordt geacht om indien mogelijk met de auto of met de fiets te gaan, of lopend. Daarmee blijft het risico op besmettingen immers kleiner. Voor veel mensen die bijvoorbeeld werken in vitale sectoren of die zich om andere redenen moeten verplaatsen is het daarom wenselijk om vervoer met de auto tijdelijk niet te ontmoedigen door middel van hoge parkeerlasten. Het is goed om in te zetten op extra capaciteit voor P+R ter beschikking te stellen, maar niet voldoende. Naast zorgpersoneel dient de gemeente het ook voor andere groepen werknemers mogelijk te maken om gratis in de buurt van hun werkplek te parkeren, bijvoorbeeld leraren. De gemeente moet scholen voldoende extra tijdelijke vergunningen geven om leraren de mogelijkheid te geven bij hun werkplek te parkeren, zonder dat de school of leraar daartoe hoge extra kosten moet betalen. De komende tijd is het waarschijnlijk dat het autoverkeer sterk gereduceerd blijft ten opzichte van de periode voor de pandemie, aangezien in veel gevallen mensen meer zullen blijven thuiswerken. Daarom zou daarvoor ruimte moeten zijn.

9. Help de horeca

De horecasector wordt zwaar getroffen en kan ook na 1 juni door de beperkende maatregelen nog niet goed draaien, met een groot omzetverlies als gevolg. Voor kleinere locaties is het mogelijk überhaupt niet rendabel, omdat te weinig mensen kunnen worden toegelaten. De gemeente moet een loket oprichten om ondernemers zo goed mogelijk te helpen om maximaal de mogelijkheden te benutten en tevens te inventariseren op welke grote plekken in de stad ruimte kan worden benut voor extra terrassen, zoals op het Museumplein. Daarbij dient wel duidelijk te zien welk bedrijf verantwoordelijk is voor de handhaving en voor het voorkomen van overlast. En dit alles alleen in goed overleg met omwonenden om te komen tot een zorgvuldige afstemming ten aanzien van het gebruik van de openbare ruimte. Datzelfde geldt ten aanzien van voorstellen voor het verruimen van de openingstijden. Gezien de grote kaalslag in de horeca dient het beperken van de gevolgen daarvoor veel aandacht te krijgen, zeker als de verruiming een tijdelijk

karakter kent, en omdat daarmee bezoek beter kan worden verspreid in het belang van de volksgezondheid.

Ook de evenementensector wordt hard getroffen omdat de regering heeft aangekondigd dat met name grote evenementen mogelijk nog lange tijd niet worden toegestaan. Het is dringend nodig om perspectief te bieden aan organisatoren. Daarom moet de Gemeente Amsterdam in gesprek treden met de evenementenbranche en evenementenlocaties om perspectief te bieden door bijvoorbeeld zo snel mogelijk duidelijkheid te bieden ten aanzien van vergunningsverlening voor de zomer van 2021, en eventuele leges kwijt te schelden. Faillissementen moeten zo veel mogelijk worden voorkomen. Ook organisatoren van niet-vergunningsplichtige evenementen dreigen in veel gevallen tussen wal en schip te vallen. Ze worden niet verboden maar aan extra beperkingen onderhevig. Ook organisatoren van deze evenementen moeten betrokken worden in gesprekken, om tot een oplossing te komen.

10. Bouwen en investeren

Het Woningbouwplan 2020-2025 van het college gaf aan dat de gestelde ambities alleen te behalen vielen met 'economisch mooi weer'. De gemeente moet wel alles op alles zetten om juist de komende tijd toch voldoende betaalbare woningen te realiseren. Dat stimuleert bovendien de werkgelegenheid en economie. De gemeente moet zich daarbij richten op die woningbouwlocaties die niet ten koste gaan van bestaande economische bedrijvigheid. De stad kan zich nu niet veroorloven om gezonde bedrijven te verdrijven, bijvoorbeeld in de haven.

Amsterdam zal de komende jaren snel blijven groeien en daarbij voor grote uitdagingen komen te staan. Daarom is het zaak nu te zoeken naar investeringen om de economie te stimuleren en de stad tegelijkertijd klaar te maken voor de toekomst. Daarbij valt te denken aan vergroening en isolatie, maar ook het ongelijkvloers maken van drukke kruisingen (zoals de Stadhouderskade/Leidseplein, of de Zuiderzeeweg/IJburglaan), de Oost-West-premetrolijn en het sluiten van de Kleine Ring.

11. Beperk de gemeentelijke lasten

Om ondernemers in zwaar weer te helpen en tegemoet te komen dient de gemeente een aantal lasten tijdelijk te verlagen. Naast de reclamebelasting en de precariobelasting voor terrassen, dient de gemeente er ook voor te zorgen dat ondernemingen niet betalen voor diensten die niet geleverd zijn, omdat er tijdelijk geen behoefte was, zoals de inzameling van bedrijfsafval. De gemakkelijksheidsretributie moet tijdelijk worden afgeschaft. Eerder uitbetaalde leges en vergunningen dienen te worden terugbetaald.

12. Cultuur en de sport

Bij instellingen die subsidie krijgen van de gemeente dient zich de onwenselijke situatie voor dat de instellingen die er het beste in slaagden om zelf inkomsten te genereren, nu het hardste worden geraakt door de crisis, terwijl instellingen die een groot deel van hun inkomsten uit subsidie verkregen minder worden getroffen. De gemeente moet de perverterende effecten daarvan bestrijden door extra hulp te bieden aan instellingen die meer eigen inkomsten wisten te genereren die nu echter zijn weggefallen. Naast de kunsten dient er ook gekeken te worden naar de situatie bij sportverenigingen. Veel sportverenigingen zijn voor een groot deel van hun inkomsten afhankelijk van de kantineomzet. Ook kan het aantal leden teruglopen, omdat volwassenen niet meer kunnen sporten vanwege de coronamaatregelen. Het CDA stelt daarom voor dat de gemeente in samenspraak met de Amsterdamse Sportraad een subsidieregeling instelt om vitale sportverenigingen de coronacrisis door te helpen.